

A 2024-ben várható inflációs és jövedelmi folyamatok (az MNB 2024 márciusi Inflációs jelentése alapján)

Összefoglaló

Infláció

2023-ban 17,6%-os volt az éves infláció. 2024-re az előrejelzés 3,5–5,0% közötti, ez 0,5%-kal kisebb, mint a legutóbbi, decemberi előrejelzés. Az áremelkedés üteme az év közepén az éves átlag fölött lesz a távközlési, banki szolgáltatások utólagos infláció követő áremelése, több kormányzati **adóemelési intézkedés** és a kisebb bázis miatt.

Reálbér, fogyasztás

A versenyszférában 2023-ban az átlagbérek 14,3%-kal nőttek, ami a 17,6%-os infláció mellett **2,8%-os reálbér csökkenést** idézett elő. **2024-ben** az átlagbér növekedésre adott előrejelzés **10,0–11,0 százalék közötti érték,** aminek nyomán az átlagbér reálértéke idén **5,5%-kal emelkedne.**

A 2024-es csökkenő bérdinamikát elsősorban **az inflációs várakozások mérséklődése és az enyhülő munkaerő hiány** határozza meg.

Foglalkoztatás

Az építőiparban nőtt, a feldolgozóiparban nem változott érdemben a foglalkoztatás.

A ledolgozott munkaidőt is tükröző un. **teljes munkaidős egyenértékes (TME) létszám viszont 5,8 százalékkal csökkent** az előző év azonos időszakához képest a negyedik negyedévben. **A munkanélküliek száma 2022 második felétől emelkedik,** a szezonálisan igazított munkanélküliségi ráta **jelenleg 4,4 százalékon alakul,** az év második felében csökkenhet.

Az üres álláshelyek száma a nemzetgazdaság ágazatainak széles körében visszaesést mutat éves alapon, ezen belül **a csökkenés az információ, kommunikáció ágazatban, a feldolgozóiparban, az építőiparban és a szállítás, raktározás területén a legnagyobb arányú.**

Gazdasági növekedés

A hazai GDP 2023-ban 0,9 százalékkal csökkent éves alapon, míg **2024-ben várhatóan 2,0–3,0 százalékkal bővül.** A mezőgazdaság a 2022. évi aszály után tavaly számottevően magasabb kibocsátást ért el, tompítva a GDP visszaesését. **Az elhúzódóan gyenge európai konjunktúra visszafogja a hazai kivitelt,** de a folyamatban lévő és az újonnan bejelentett **külföldi közvetlentőke-beruházások** idővel élénkítik az exportot.

A magyar gazdaság növekedési kilátása nagyban függ a német gazdaság teljesítményétől.

A kínai járműgyártás felfutása középtávon kockázatot jelent a német export alakulására, ez is közrejátszik abban, hogy **a német gazdaság elkezdett távolodni a korábbi gazdasági modelltől** és jelentős erőforrásokat fordít **a digitális átállás** elősegítésére.

A részletek

Infláció

Az áremelkedés üteme az idei év közepén a piaci szolgáltatások áremelése és a kisebb bázis miatt átmenetileg nőni fog, de éves átlagban az infláció idén 3,5–5,0, míg 2025-ben 2,5–3,5 százalék között alakulhat,

	2023	2024
	Tény	
Infláció (éves átlag)		
Maginfláció	18,2	4,0 - 5,6
Indirekt adóhatásoktól szűrt maginfláció	18,1	4,0 - 5,6
Infláció	17,6	3,5 - 5,0

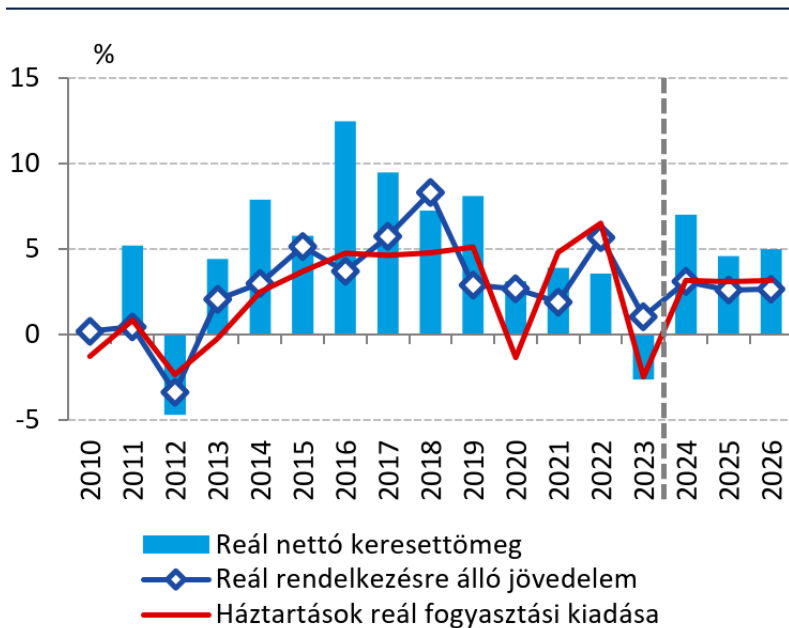
A telekommunikációs és banki szolgáltatások esetében megvalósuló átárzások, valamint az üzemanyagok bázishatása emelik a fogyasztóiár-indexet, A forint árfolyamának elmúlt hetekben megfigyelhető gyengülése, több adó- és szabályozási intézkedés (üzemanyagok jövedéki adójának emelése, útdíjak emelése, kiskereskedelmi különadó emelése, kiterjesztett gyártói felelősségi (EPR) díj) is emelő hatást gyakorol az infláció alakulására. Másrészt a hazai reálgazdaság rövid távon gyengébb növekedése antiinflációs hatású.

Reálbér, fogyasztás

A 2024-es bérdinamikát elsősorban **az enyhülő munkaerőpiaci feszesség és az inflációs várakozások mérséklődése** határozza meg. **A versenyszférában idén az átlagbérek 10,0–11,0 százalék közötti,** a jövő évben 7,1–8,2 százalék közötti növekedésére számít a jegybank. 2024-ben a pozitív reálbérdinamika következtében a lakossági fogyasztás ismételtén növekedhet éves alapon.

	2023	2024
	Tény	
Nemzetgazdasági bruttó átlagkereset ⁴	14,3	11,4 - 12,3
Nemzetgazdasági foglalkoztatottság	0,6	(-0,3) - 0,1
Versenyszféra bruttó átlagkereset ⁴	16,3	10,0 - 11,0

2024 januárban a kiskereskedelmi értékesítések volumene 0,6 százalékkal növekedett éves összevetésben, ezzel véget ért a 2022 decembere óta tartó éves bázisú csökkenés.

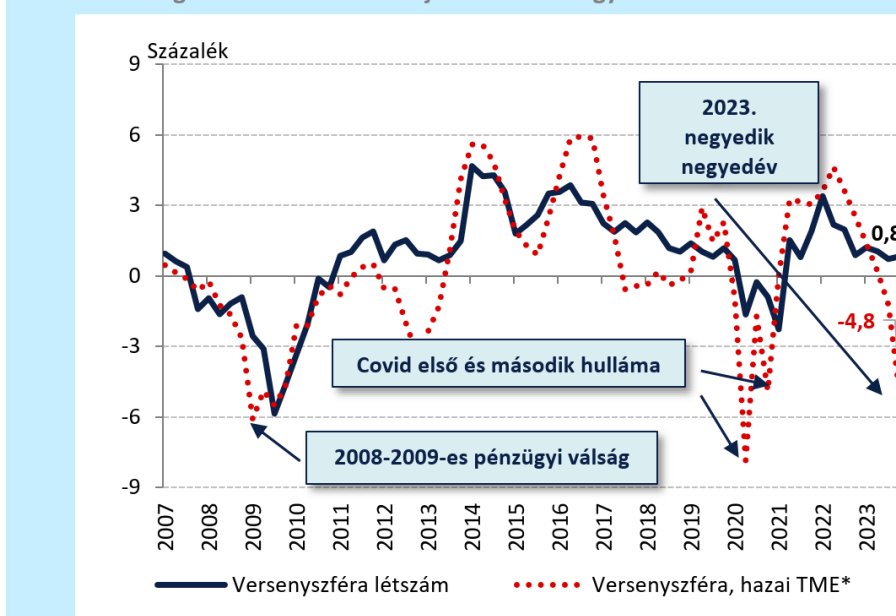

orrás: KSH, MNB

Foglalkoztatás

Az építőiparban nőtt, a feldolgozóiparban nem változott érdemben a foglalkoztatás. A piaci szolgáltató szektorban (ezen belül a pénzügyi és biztosítási tevékenység, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, az információ és kommunikáció, valamint a szállítás és raktározás területén) nőtt a létszám, míg a kereskedelemben és a turizmusban csökkenés volt tapasztalható a foglalkoztatásban. Az állami szféra ágazatain belül az oktatásban és az egészségügyben nőtt, a közigazgatásban csökkent a foglalkoztatottak száma éves alapon. Enyhül a munkaerőkereslet, amely a rendelkezésre álló kapacitások kihasználásában is megmutatkozik. A teljes munkaidő egyenértékes (TME) létszám 5,8 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest a negyedik negyedévben.

3-24. ábra: A foglalkoztatottak és a teljes munkaidő egyenértékes létszám éves vá

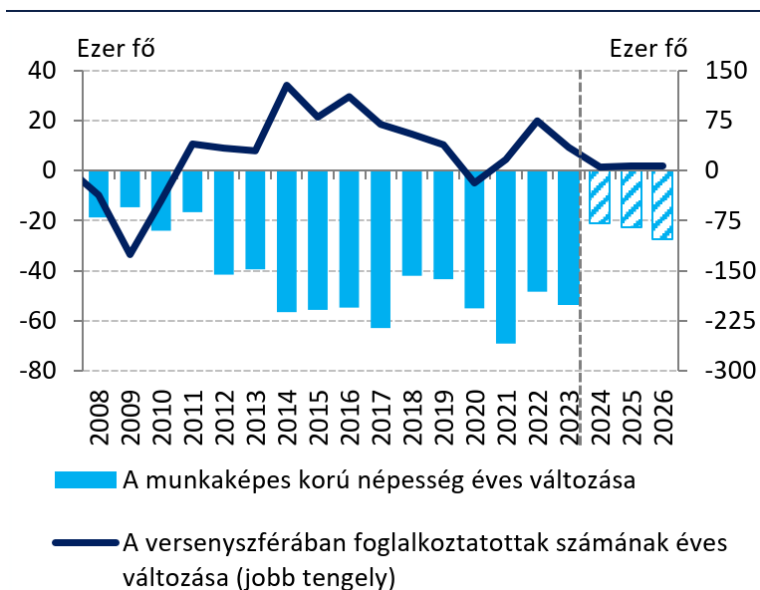

Az ún. teljes munkaidő egyenértékes létszám megmutatja, hogy a foglalkoztatottak a ledolgozott munkaóráik alapján mennyi teljes munkaidőben dolgozó munkáját végezték el összesen, azaz a ledolgozott munkaidővel korrigálja a foglalkoztatottak számának változását. A GDP lassulása ellenére a vállalatok nem csökkentették a foglalkoztatotti létszámukat, így munkaerejük „kapun belüli” kihasználatlansága mutatkozik meg a ledolgozott munkaórák visszaesésében. **A szolgáltató ágazatokat jellemezte a munkaórák nagyobb mértékű mérséklődése.**

2024 januárjában a 15-74 éves **foglalkoztatottak létszáma 4 millió 699 ezer fő** volt, a mérséklődő munkaerő-kereslet hatására, illetve a konjunktúra lassú helyreállása miatt **nem várható lényegi változásra a foglalkoztatottak számában 2024-ben.**

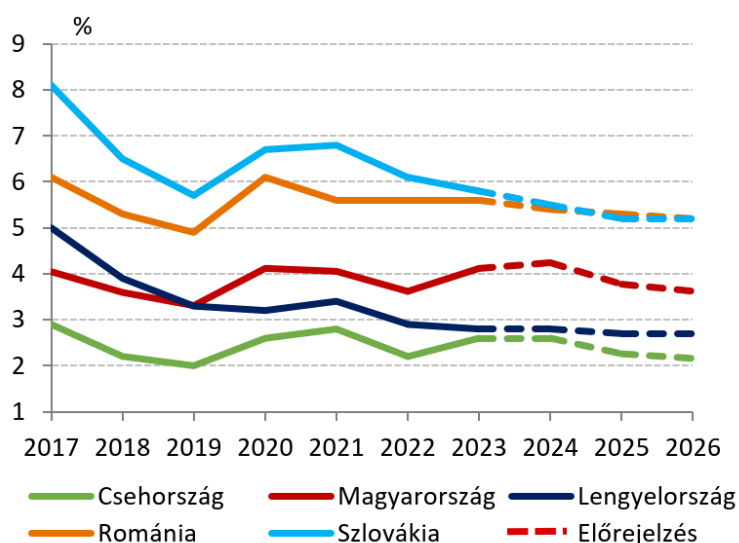
	2023	2024
	Tény	
Versenyszféra foglalkoztatottság	1,0	(-0,1) - 0,3
Munkanélküliségi ráta	4,1	4,2 - 4,3

A demográfiai folyamatok is korlátot jelentenek a foglalkoztatás további érdemi bővülésének.

A munkanélküliek száma a lassuló konjunktúra hatására 2022 második felétől emelkedik. A szezonálisan igazított munkanélküliségi ráta 4,4 százalékon alakult 2023 negyedik negyedében, ami 0,2 százalékpontos (10 ezer fős) növekedést jelent az előző negyedévhez képest. A munkanélküliségi ráta az év második felében és jövőre csökkenhet.

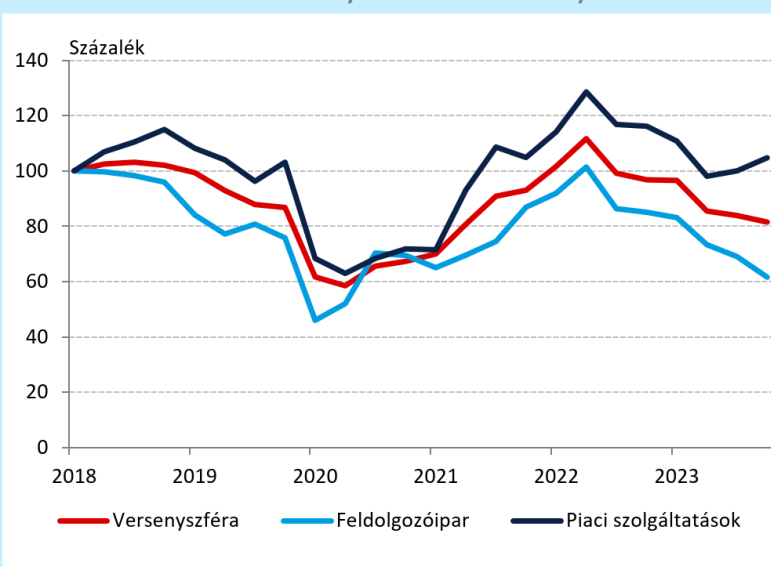
1-16. ábra: A munkanélküliségi ráta alakulása

A munkanélküliség szintjének növekedése mögött elsősorban az inaktivitásból visszatérő munkakeresők állnak. A gazdaságilag aktívak száma januárban tovább emelkedett a szezonálisan igazított adatok alapján. 2024 januárjában éves alapon 30 ezer fővel nőtt a munkaerőpiacon lévő aktívak száma a nyers adatok alapján, ami teljes mértékben a munkanélküliek számának emelkedésével egyezik meg.

A regisztrált munkanélküliek száma februárban 235 ezer fő volt. A szezonálisan igazított adatok alapján nem rajzolódik ki érdemi változás a 2022 tavasza óta megfigyelt szinthez képest. A munkaerőpiac feszessége ugyanakkor enyhülőben van, a munkaerő-kereslet mérséklődik. **2023 utolsó negyedében 49 ezer betöltetlen álláshely volt** a versenyszférában, ami közel 10 ezerrel (16,3 százalékkal) alacsonyabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. **Az üres álláshelyek száma a nemzetgazdaság ágazatainak széles körében visszaesést mutat éves alapon, ezen belül az információ, kommunikáció ágazatban, a feldolgozóiparban, az építőiparban és a szállítás, raktározás területén a legnagyobb arányú a csökkenés.** Az egyéb piaci szolgáltatások és a kereskedelem területén vannak többségben azok a vállalatok, amelyek a foglalkoztatottjaik számának növekedésére számítanak a következő három hónapban.

3-22. ábra: Üres álláshelyek alakulása a versenyszférában

Gazdasági növekedés

A hazai GDP **2023-ban 0,9 százalékkal csökkent** éves alapon, míg **2024-ben várhatóan 2,0–3,0 százalékkal bővül**. A vállalati beruházások továbbra is mérséklődtek, a belföldre és az exportpiacra termelő ágazatokban is a volumen csökkenését regisztrálták. A mezőgazdaság a 2022. évi aszály után tavaly számottevően magasabb kibocsátást ért el, tompítva a GDP visszaesését. **Az elhúzódóan gyenge európai konjunktúra visszafogja a hazai kivitelt**, azonban a folyamatban lévő és az újonnan bejelentett jelentős kapacitásbővítő külföldi közvetlentőke-beruházások idővel élénkítik az exportot. Az idei évtől főként a háztartások fogyasztása, valamint a vállalati és lakossági beruházások támogatják a GDP fokozatos emelkedését,

	2023	2024
	Tény	
GDP	-0,9	2,0 - 3,0
Munkatermelékenység ²	-1,1	2,4 - 3,2

Az ipar a gyengébb bizalmi indexek és a visszaeső új rendelések, az építőipar pedig a szerződésállomány és kiadott engedélyek alapján szintén visszafoghatja a GDP bővülését.

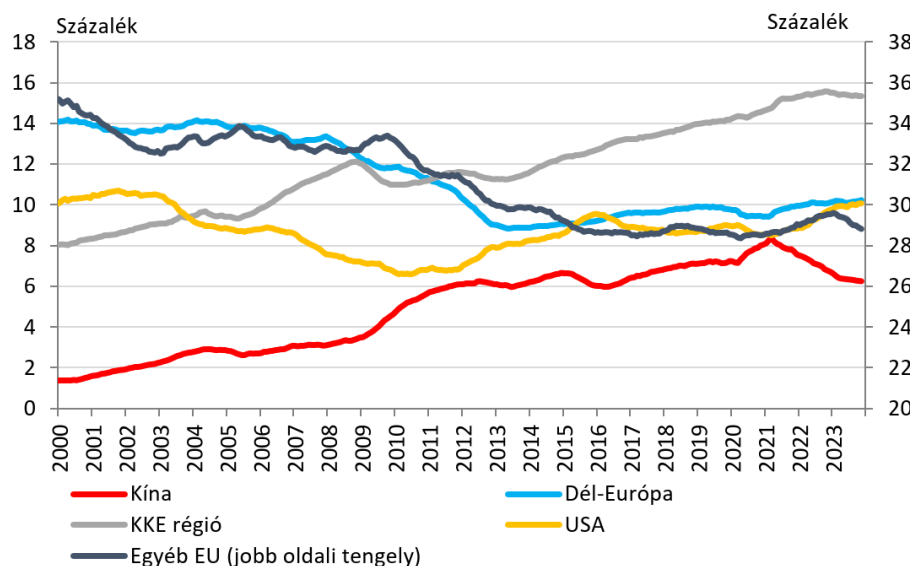
Ugyanakkor az **információ, kommunikáció ág teljesítménye, a szálláshely- szolgáltatás és vendéglátásé, valamint a művészet, szabadidő, egyéb szolgáltatásoké egyaránt nő**. Az államhoz köthető szolgáltatások (közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, oktatás, humán- egészségügyi, szociális ellátás) összességében 2,3 százalékkal bővültek.

A magyar gazdaság növekedési kilátása nagyban függ a német gazdaság teljesítményétől.

2023-ban a magyar árukivitel 26 százaléka ide irányult. A német export növekedési dinamikája már a 2008-as pénzügyi válság után mérséklődött, 1991 és 2008 között a teljes kivitel 172 százalékkal nőtt, ezt követően azonban 2023-ig mindössze további 38 százalékos bővülést mértek.

2002 és 2023 között 9,1 százalékról 15,4 százalékra növekedett a Kelet-közép-Európai országcsoport súlya a német kivitelben, ami megközelíti az Egyesült Államok és Kína együttes súlyát. A térségből Lengyelország volt a német termékek legnagyobb felvevő piaca, 2023-ban az áruexport 5,7 százaléka áramlott ide, amivel Lengyelország az 5. helyen szerepelt a legfontosabb desztinációk rangsorában, míg hazánk Németország 13. legnagyobb exportpartnerre, a kivitel 2,0 százalékával.

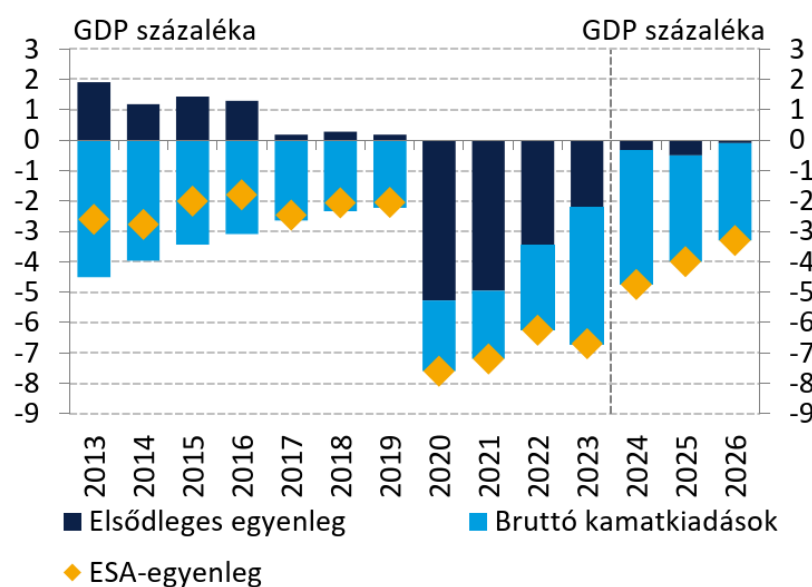
3-10. ábra: A német áruexport földrajzi megoszlása néhány kiemelt régió között

A német kivitel versenyképességét rontották a jelentősen megemelkedő energiaárak, az európai konjunktúra lassulása. A zöld energiára való átállás időigényessége, valamint a **kínai járműgyártás felfutása** is **kockázatot jelent a német export alakulására**. A fennálló kockázatok miatt **a német gazdaság lassan elkezdett távolodni a korábbi gazdasági modelltől**. Az elmúlt években **jelentős erőforrásokat fordítottak a digitális átállás elősegítésére** és a gazdasági szereplők különböző fejlett technológiák (pl. AI) elsajátítására való ösztönzésére. **Az oktatással és fenntartható energiával kapcsolatos beruházásokkal**, valamint **infrastrukturális fejlesztésekkel** a cél Németország pénzügyi és technológiai szolgáltató központi szerepének erősítése. Az átállással **tovább nőhet a magasabb hazai hozzáadott értékkel bíró szolgáltatásexport** súlya a német kivitelben és javulhat a német gazdaság globális versenyképessége, ami a gazdaság növekedésére is kedvezően hathat.

Költségvetés

2023-ban az államháztartás eredményszemléletű hiánya **6,7 százalék volt a GDP arányában**, ami meghaladta az 5,2 százalékos kormányzati célt.

A magas költségvetési deficit fő oka, hogy az infláció következtében a költségvetésben várt több mint 16 százalékos nettó áfabevétel-emelkedés helyett a tényleges növekedés kevesebb, mint 2 százalék volt 2023-ban. Ennek következtében **az áfabevételek a tavalyi évben több mint 1000 milliárd forinttal elmaradtak** a tervezett összegtől. A magas inflációs környezet további kedvezőtlen költségvetési hatásaként **a GDP-arányos állami kamatkiadások** a 2022. évi 2,8 százalékról 2023-ban közel 1500 milliárd forinttal mintegy 4,5 százalékra emelkedtek.

Előrejelzésünk szerint a költségvetés hiánya 2024-ben a GDP 4,5-5,0 százaléka között alakulhat. A hiány mérséklődését 2024-ben érdemben segíti az energiaárak csökkenése, míg az áfabevételek 2023-hoz hasonlóan jelentősen elmaradhatnak a költségvetési törvény előírányszatához képest. Az elmúlt két évre jellemző magas inflációs környezet következtében jelentősen nőttek **az állami kamatkiadások, melyek az idei évben is nagy terhet rónak a költségvetésre**.

Magyarország az elmúlt hónapokban összesen 920 millió eurónyi uniós támogatási -előleget kapott. **A továbbra sem elérhető helyreállítási és kohéziós források (összesen közel 20 milliárd euro)** döntő része a Bizottság által meghatározott 27 szupermércföldkő teljesítéséhez kapcsolódik.

Hitelezés

2023 negyedik negyedévében a forrásköltségek csökkenésével **mérséklődtek a forint hitelkamatok**. Az újonnan szerződött, éven belül változó kamatozású, jelentős részben piaci alapon kötött vállalati forinthitel- szerződések átlagos kamatszintje a kisösszegű hitelek esetében 0,8, a nagyösszegű hitelek esetében 3,9 százalékponttal mérséklődött az előző negyedévhez képest, ezzel **a megkötött forinthitelek átlagos kamatlába 12,4 százalék volt december végén**. A kisösszegű euróhitelek kamatszintje 43, míg nagyösszegű euróhiteleké 6 bázisponttal növekedett a negyedik negyedév során, ezzel december végén az **euróhitelek átlagos finanszírozási költsége 6,0 százalékon állt**. A vállalati eurókamatok növekedése az eurozóna bankközi kamatainak emelkedésére vezethető vissza.

A 2023 negyedik negyedévében megkötött **lakáscélú hitelszerződések átlagos THM-szintje az 1–5 évre kamatfixált hitelek** (jelentős részben a CSOK-hoz kötődő kamattámogatott hitelek) **esetében az előző negyedévhez képest 1,1 százalékpontot csökkenve 13,2 százalékot tett ki**, míg az **5 évnél hosszabb futamidőre kamatfixált hitelek esetében az átlagos hitelköltség 7,8 százalékot ért** el 2023 decemberében. A mérséklődésben a bankok többsége által október 9-től vállalt önkéntes THM plafon alkalmazása is hozzájárulhatott. **A személyi kölcsönök átlagos simított THM-szintje 19,1 százalékot ért el a vizsgált időszak végén**.

2023-ban összesen 18.647 új lakás épült, 9,2 százalékkal kevesebb, mint 2022-ben. A kiadott lakásépítési engedélyek száma tavaly 21.501 volt, ami 38,6 százalékos csökkenés éves alapon.

Készítette: Lajtai György